

Bufferstroken in het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) 2023 – 2027

24 januari 2023

Hubert Hernalsteen & Timo Ghysels - Departement Landbouw & Visserij

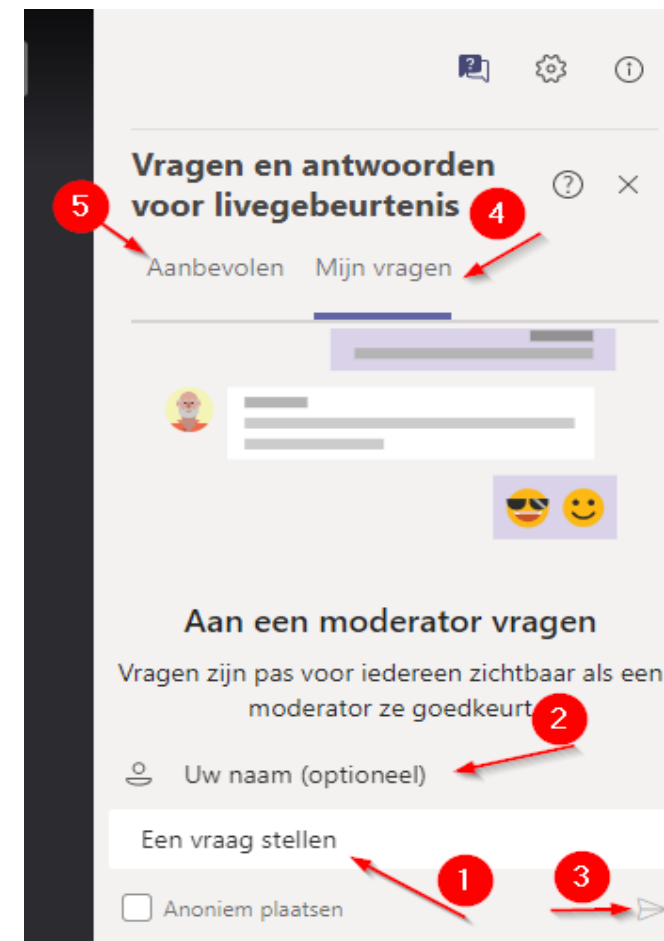
Vlaams GLB-Strategisch Plan

Communicatie = onder voorbehoud!

- Huidige informatie
= gebaseerd op door EC goedgekeurd Vlaams GLB-Strategisch Plan
- Maar: Vlaamse besluitvorming is nog niet definitief

Lunchwebinars GLB 2023: Afspraken

- ▶ Tijdens webinar staat iedereen op 'Mute'
- ▶ Vraag stellen:
 - via 'Vragen en Antwoorden'- module rechts op het scherm – klik eventueel bovenaan op vraagtekensymbool
 - Klik onderaan op knop 'een vraag stellen'
 - Vragen worden niet gedeeld met andere deelnemers
 - Typ uw vraag (1) in het opstelvak, vul uw naam in (2)
 - Selecteer 'Verzenden' (3)
 - Uw vraag verschijnt in 'Mijn vragen' (4)
 - Organisator kan publiceren via luik 'Aanbevolen' (5)
 - Vraag stellen kan anoniem

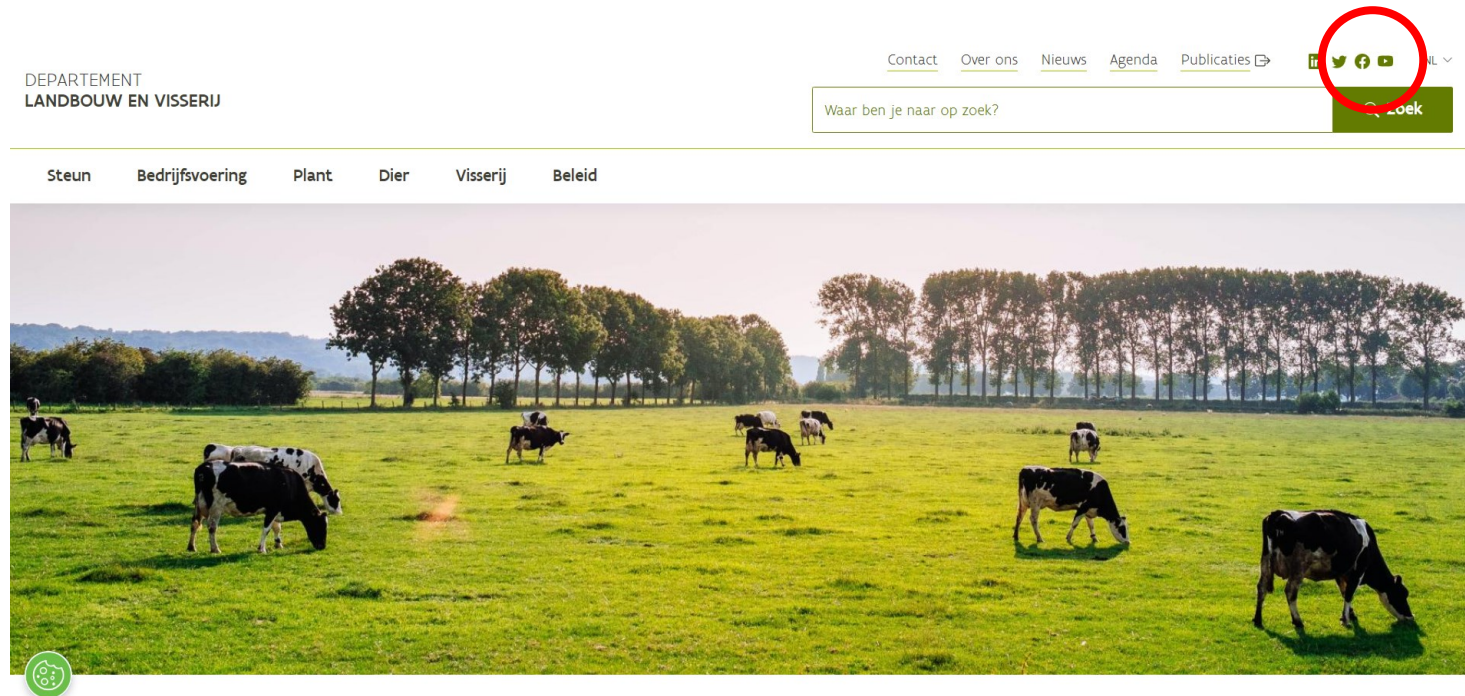
Lunchwebinars GLB 2023: Afspraken

► Eventuele onderbreking

- Bij onderbreking: boodschap ‘Deze livegebeurtenis is beëindigd/The live event has ended’.
- Klik na 5 minuutjes terug op link in de bevestigingsmail. De webinar wordt dan hernomen

► Opnames

- Webinar wordt opgenomen-ter beschikking via Youtube op website LV

Agenda

- ▶ Inleiding
- ▶ Bufferstroken in de conditionaliteit
- ▶ Ecoregelingen voor bufferstroken
- ▶ Agromilieuklimaatverbintenis meerjarige bloemenstroken in de fruitteelt
- ▶ Vragen

Inleiding

Vlaanderen
is landbouw & visserij

Nieuwe GLB 2023 – 2027

- ▶ Start op 1 januari 2023
- ▶ Verdere transitie naar een duurzame land- en bosbouw in de Europese Unie
 - Economische, ecologische, sociale duurzaamheid
 - Kennis, onderzoek en innovatie
 - Meer prestatiegerichte aanpak
 - Meer flexibiliteit voor de lidstaten → Strategisch plan per lidstaat

Europese doelstellingen GLB 2023 – 2027

3 algemene
doelstellingen

Bevorderen van een
slimme,
veerkrachtige en
gediversifieerde
landbouwsector om
voedselzekerheid te
garanderen

Intensiveren van
milieuzorg en klimaatactie
en bijdragen aan de
verwezenlijking van de
milieu- en
klimaatgerelateerde
doelstellingen van
de Unie

Versterken van het
sociaaleconomische
weefsel van de
plattelandsgebieden

9 specifieke
doelstellingen

zorgen voor
een eerlijk
inkomen voor
de boeren

het
concurrentievermogen
vergroten

de positie van de
boeren in de
voedselvoorzienings-
keten verbeteren

de
klimaatverandering
bestrijden

zorgen voor het
milieu

landschappen en
biodiversiteit
beschermen

de generatiewissel
bevorderen

het platteland
vitaal houden

de kwaliteit
van onze
voeding en
gezondheid
beschermen

1 horizontale
doelstelling

KENNIS EN INNOVATIE STIMULEREN

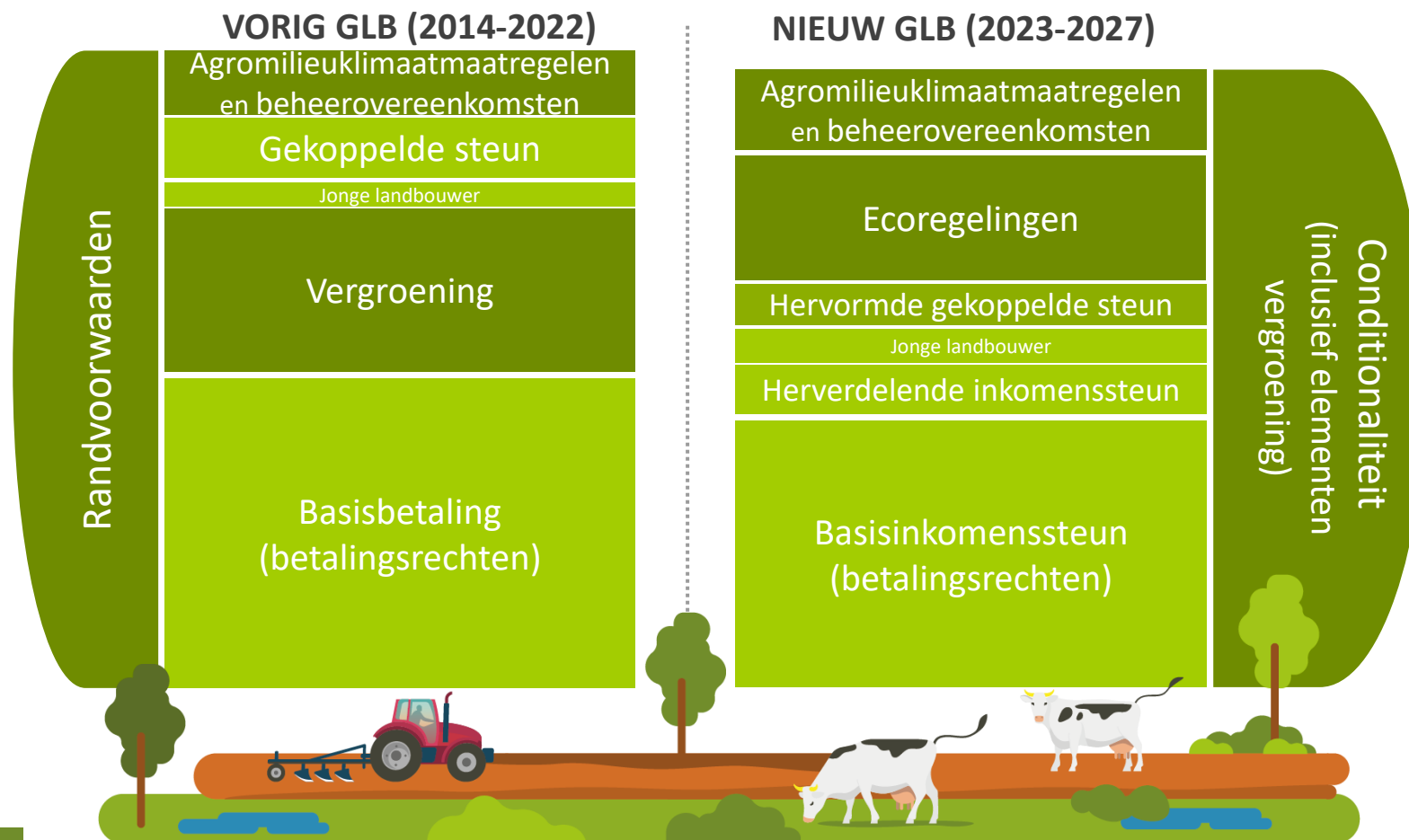

Vlaanderen
is landbouw & visserij

**Onder
voorbehoud**

Vergelijking vorig en nieuw GLB

Overzicht

Vlaanderen
is landbouw & visserij

Onder
voorbehoud

Conditionaliteit

Vlaanderen
is landbouw & visserij

Conditionaliteit

- Vroegere randvoorwaarden + **elementen vergroening** + **nieuwe elementen** + **aanpassingen aan bestaande randvoorwaarden**
- Verplicht toe te passen door alle landbouwers met rechtstreekse betalingen (pijler I) + AMKM
- Wat?
 - **Normen** goede landbouw- en milieuconditie (GLMC)
 - ▶ Klimaatverandering
 - ▶ Water
 - ▶ Bodem
 - ▶ Biodiversiteit & landschap
 - Beheerseisen (RBE) voortvloeiend uit Europese **wetgeving**
 - ▶ Milieu
 - ▶ Volksgezondheid
 - ▶ Gezondheid van planten
 - ▶ Dierenwelzijn

Water

GLMC 4

Het aanleggen van
bufferstroken langs
waterlopen

Vlaanderen
is landbouw & visserij

**Onder
voorbehoud**

Het aanleggen van bufferstroken langs waterlopen

GLMC 4

- **Langs alle waterlopen (VHA)** moeten de landbouwers, landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud, de volgende bufferstroken respecteren:
 - **1 m teeltvrije strook** (geen grondbewerking, bovenop de hierna vermelde beperkingen op het gebruik van pesticiden en bemesting);
 - **3 m pesticidevrije strook**;
 - **5 m bemestingsvrije strook (10 m** langs hellingen en in gebieden die behoren tot het Vlaams Ecologisch Netwerk). Bemesting is verboden, met uitzondering van bemesting door rechtstreekse uitscheiding bij begrazing conform het Vlaamse Waterwetboek dat voor de omzetting van de kaderrichtlijn Water zorgt

Het aanleggen van bufferstroken

GLMC 4

RBE 1, 2 & 7

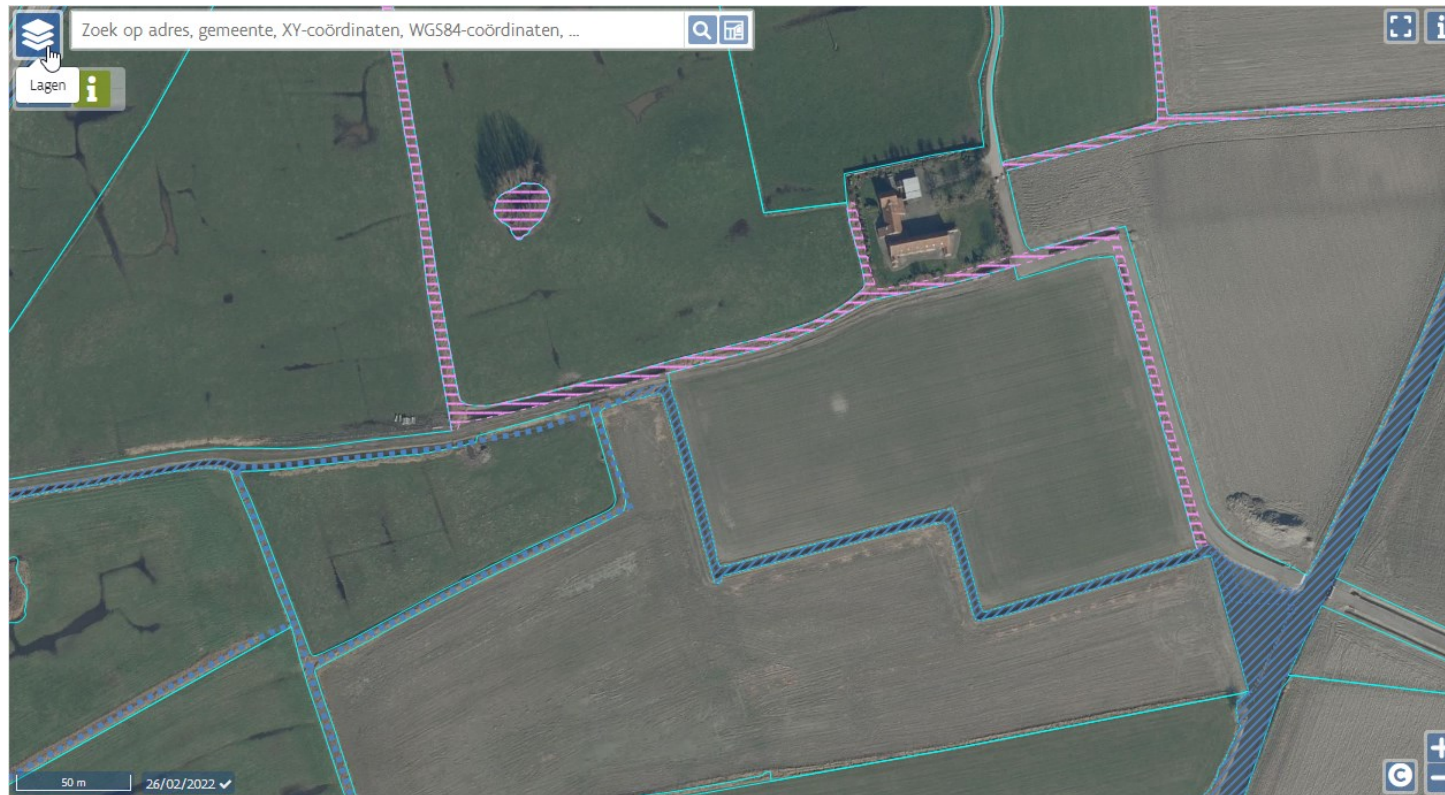

Vlaanderen
is landbouw & visserij

Onder
voorbehoud

Waterlagen op de Verzamelaanvraag 2023

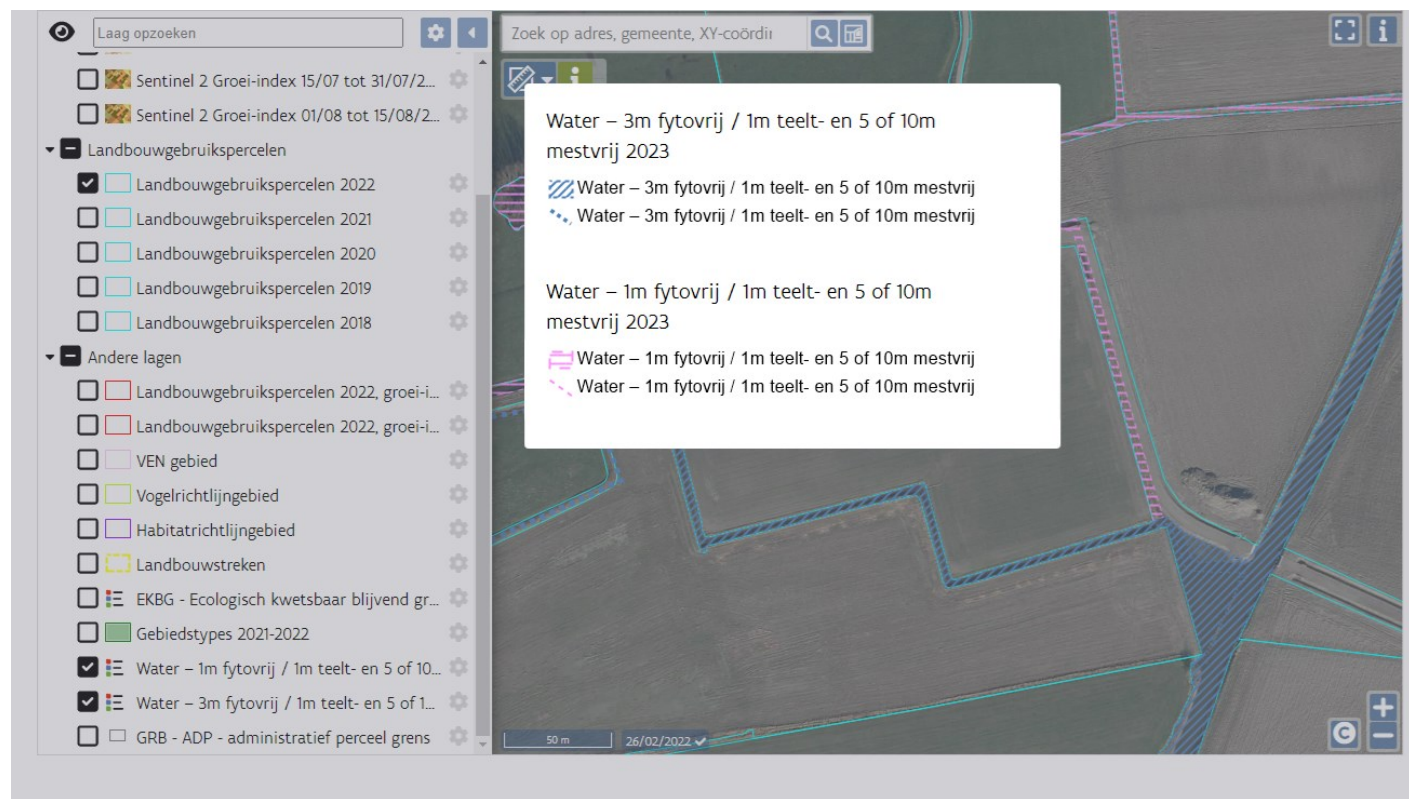
=> Nu al te raadplegen op e-loket en geoloket Landbouw (<https://landbouwcijfers.vlaanderen.be/geoloket-landbouw>)

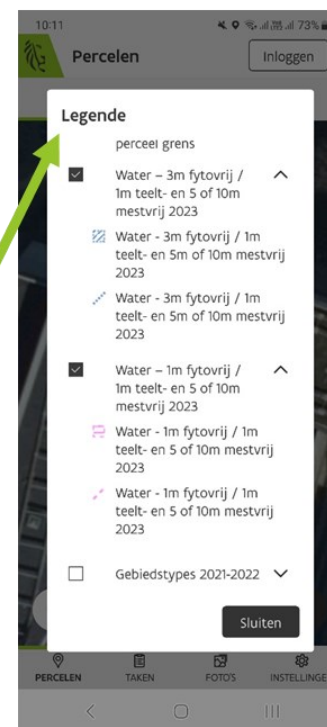
Vlaanderen
is landbouw & visserij

Onder
voorbehoud

Waterlagen op de Verzamelaanvraag 2023

Waterlagen op LV-AgriLens

Bodem

GLMC 5

Bodembewerkings-
beheer

GLMC 6

Minimale
bodembedekking

GLMC 7

Gewasrotatie op
bouwland

Vlaanderen
is landbouw & visserij

Onder
voorbehoud

Bodembewerkingsbeheer

GLMC 5

- Maatregelen op paarse en rode percelen (zeer hoge en hoge erosiegevoeligheid)
 - Afhankelijk van het type teelt en de erosiegevoeligheid moeten maatregelen gekozen worden uit 4 maatregelenpakketten

Bodembewerkingsbeheer - GLMC 5

- Maatregelen volgens vier keuzepakketten:

4 Keuzepakketten	Doel maatregel
<u>Basispakket</u>	Erosie bestrijden in de winter en voorjaar door bodem te bedekken na de oogst/ ruw te leggen
Keuzepakket <u>teelttechnische maatregelen</u>	Maatregelen nemen om erosie te reduceren tijdens de teelt
Keuzepakket <u>bufferstroken</u>	Effectgerichte maatregel om overlast van erosie uit het perceel te vermijden
Keuzepakket <u>structurele erosiebestrijdingswerken</u>	Structurele effectgerichte aanpak van erosie d.m.v. aarden dam met erosiepoel of bufferbekken

Bodembewerkingsbeheer - GLMC 5

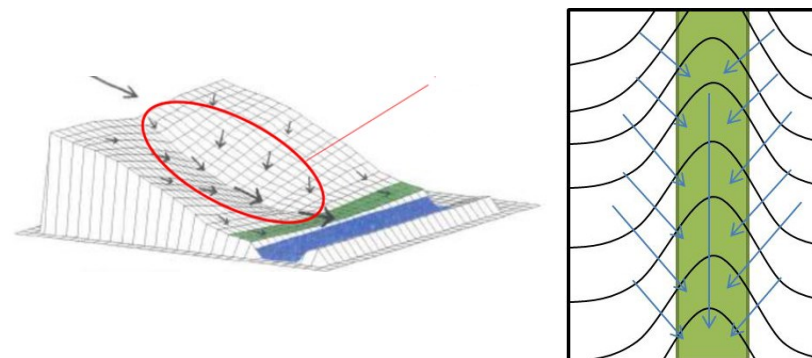
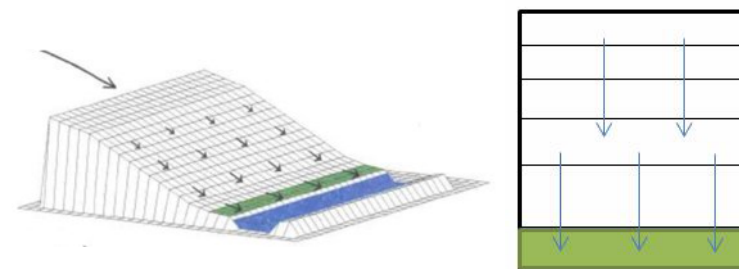
► KEUZEPAKKET BUFFERSTROOK

- Afhankelijk van hellingtype:
 - × Uniforme helling
 - × Droge vallei
 - × Complexe topografie
 - Standaardinvulling of invulling op maat van het perceel
 - × Indien de landbouwer kiest voor standaardinvulling, dan is geen attest of ander bewijs van samenwerking nodig, niet op paarse percelen en niet op rode percelen
 - × Indien de landbouwer wenst af te wijken van de standaardinvulling en bijgevolg kiest voor een invulling op maat, dan kan dat als hij advies inwint bij een erosiecoördinator (EC).
 - EC levert attest of equivalent bewijs van samenwerking
 - Landbouwer moet attest voorleggen bij controle ter plaatse (of nasturen)
 - Situatie ter plaatse moet overeenkomen met het attest
- Model attest: zie website Departement Landbouw en Visserij

Bodembewerkingsbeheer - GLMC 5

► KEUZEPAKKET BUFFERSTROOK: standaard invulling

- Uniforme helling: Grasbufferstrook van minstens 9 m breed
- zonk / droge vallei: Grasgang van minstens 12 m breed

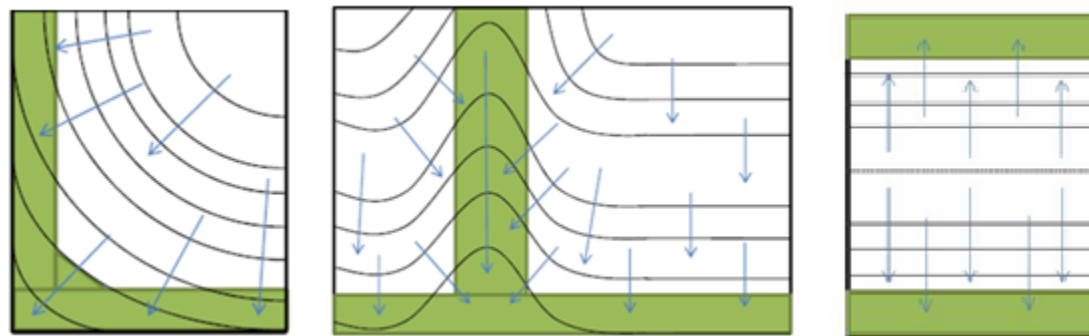

Bodembewerkingsbeheer - GLMC 5

► KEUZEPAKKET BUFFERSTROOK: standaard invulling

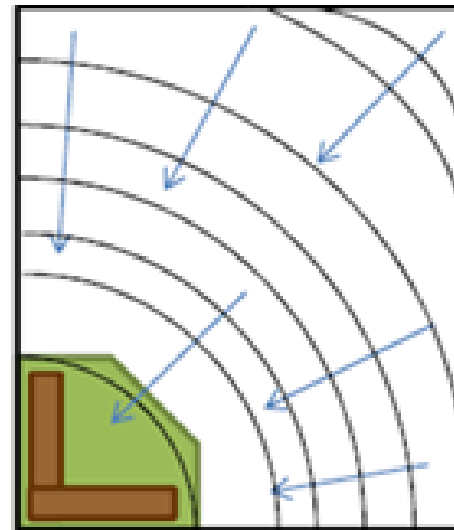
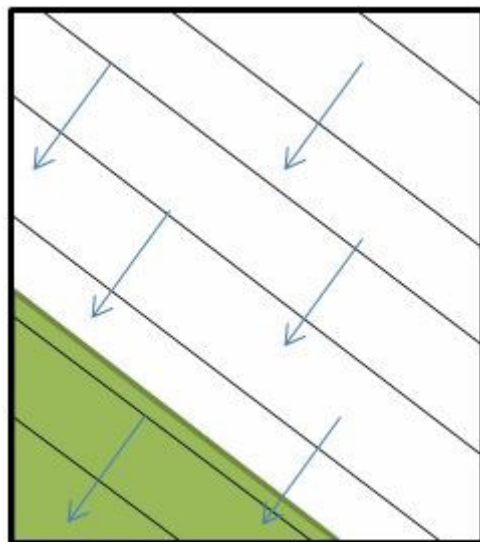
- Complexe topografie:

- × Graszone: grasbufferstrook 9 m onderaan elk afhellend deel en grasgang 12 m in elke droge vallei
- × Dam uit plantaardige materialen, in combinatie met een grasbufferstrook van 9 m

Bodembewerkingsbeheer - GLMC 5

- ▶ KEUZEPAKKET BUFFERSTROOK: invulling op maat
 - In samenwerking met een erosiecoördinator of bedrijfsplanner.

Biodiversiteit en landschap

GLMC 8

Niet-productieve
elementen en arealen -
biodiversiteit

GLMC 9 + 10

Bescherming van
ecologisch kwetsbaar
blijvend grasland

Vlaanderen
is landbouw & visserij

Onder
voorbehoud

Biodiversiteit op landbouwbedrijven

GLMC 8

- ▶ Instandhouding van niet-productieve elementen en oppervlakte ter verbetering van de biodiversiteit op boerderijen -Minimumaandeel van het landbouwareaal dat bestemd is voor niet-productieve arealen of elementen:
 - ~ **Vergroening** (EAG)
 - Minimumaandeel van ten minste 4% bouwland op bedrijfsniveau bestemd voor niet-productieve arealen en elementen, met inbegrip van braakliggend land.
 - Minimumaandeel van ten minste 7% bouwland op bedrijfsniveau indien dit ook vanggewassen omvat, geteeld zonder gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, waarvan 3% braakliggend of niet-productieve elementen.
 - Vrijstelling volgens 75%-regel zoals bij GLMC 7

Biodiversiteit op landbouwbedrijven

GLMC 8

- Niet-productieve arealen of elementen (NPE) + vanggewassen:

Types niet-productief areaal/element + vanggewassen		Wegingsfactor
Braakliggend land		1
Bufferstroken en akkerranden		1,5
Landschapselementen	houtkanten/hagen/heggen	2
	groep van bomen	1,5
	bomenrijen	2
	poelen	1,5
	sloten	2
Vanggewas (mengsel is geen verplichting)		0,3

- 2023: groenten, aardappelen en graangewassen toegelaten op braakliggend land (uitgezonderd in groene bestemmingsgebieden) => aangeven met de juiste teeltcode + bijkomende bestemming 'BRU – Braak uitzondering'.
- Tip: als in 2023 voldaan via 'BRU' => bufferstroken/akkerranden via ecoregeling in 2023 kunnen dienen voor NPE in 2024

RBE 1: Kaderrichtlijn Water

- ▶ Respecteer de vergunnings- of meldingsplicht en de voorwaarden voor het onttrekken van grondwater of oppervlaktewater voor landbouwkundig gebruik
- ▶ Voorkom verontreiniging van oppervlaktewaterlichamen met fosfaten door het respecteren van:
 - de 1 meter teeltvrije strook
 - de 5 meter bemestingsvrije strook langs oppervlaktewaterlichamen (10 m langs hellingen en in gebieden die behoren tot het Vlaams Ecologisch Netwerk)

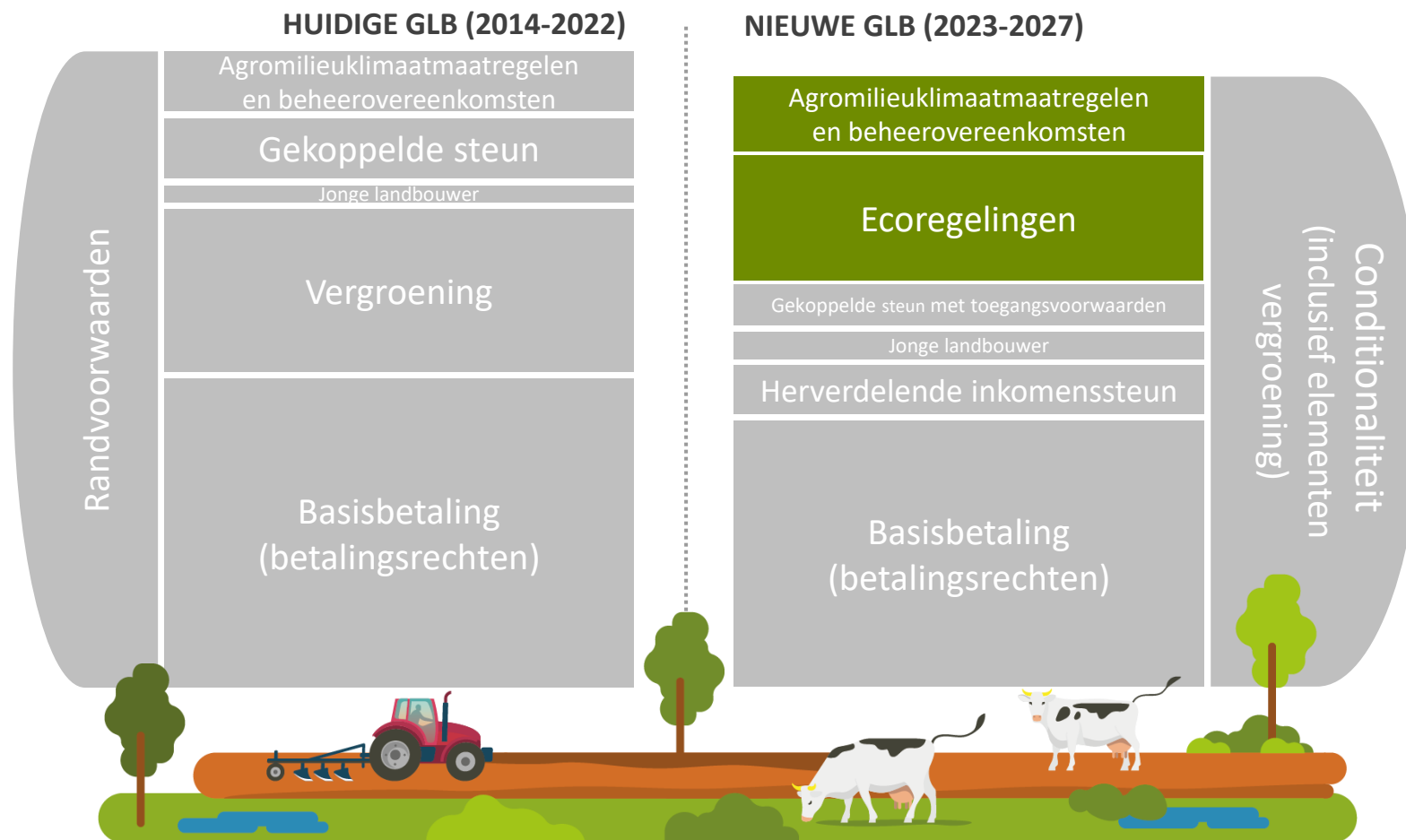
naast de verplichtingen die voortvloeien uit de mestwetgeving

Vlaanderen
is landbouw & visserij

Ecoregelingen en agromilieuklimaat- maatregelen

Ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen

Vlaanderen
is landbouw & visserij

**Onder
voorbehoud**

Agromilieu-klimaatmaatregelen (AMKM) en ecoregelingen (ER)

AMKM	ER
Landbouwpraktijken ondersteunen die gunstig zijn voor het klimaat, het milieu of de biodiversiteit	
Vrijwillig	
Meestal meerjarig	1-jarig (hernieuwbaar)
Maatregel-afhankelijk	Actieve landbouwer

Overzicht ecoregelingen en AMKM

Behoud meerjarig grasland	Ecologisch beheerd grasland	Eenjarige ecoteelten	Teelttechnische erosiebestrijdende technieken
Tijdelijk grasland naar blijvend grasland		Meerjarige ecoteelten	
Bufferstroken	Voortzetting bio	Mechanische onkruidbestrijding	Vruchtafwisseling met vlinderbloemige
	Omschakeling bio		
Bodem organisch koolstofgehalte in bouwland	Meerjarige bloemenstrook in de fruitteelt	Bodempaspoort	Voedermanagement rundvee
Precisielandbouw			
	Onderhoud boslandbouwsystemen	Lokale veerassen	Antibioticareductie

- Biologische landbouw
- Precisielandbouw
- Bodempaspoort
- Antibiotica-reductie

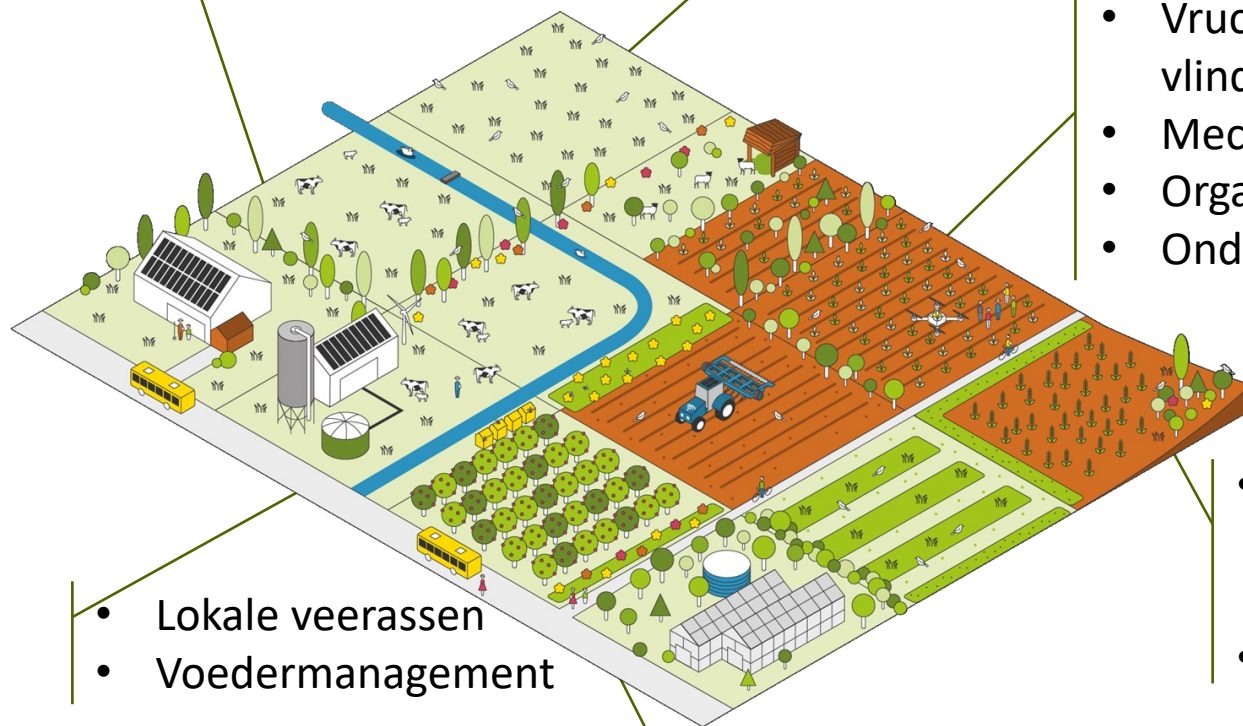
- Behoud meerjarig grasland
- Ecologisch beheerd grasland
- Tijdelijk naar blijvend grasland
- Meerjarige ecoteelten (eiwit)

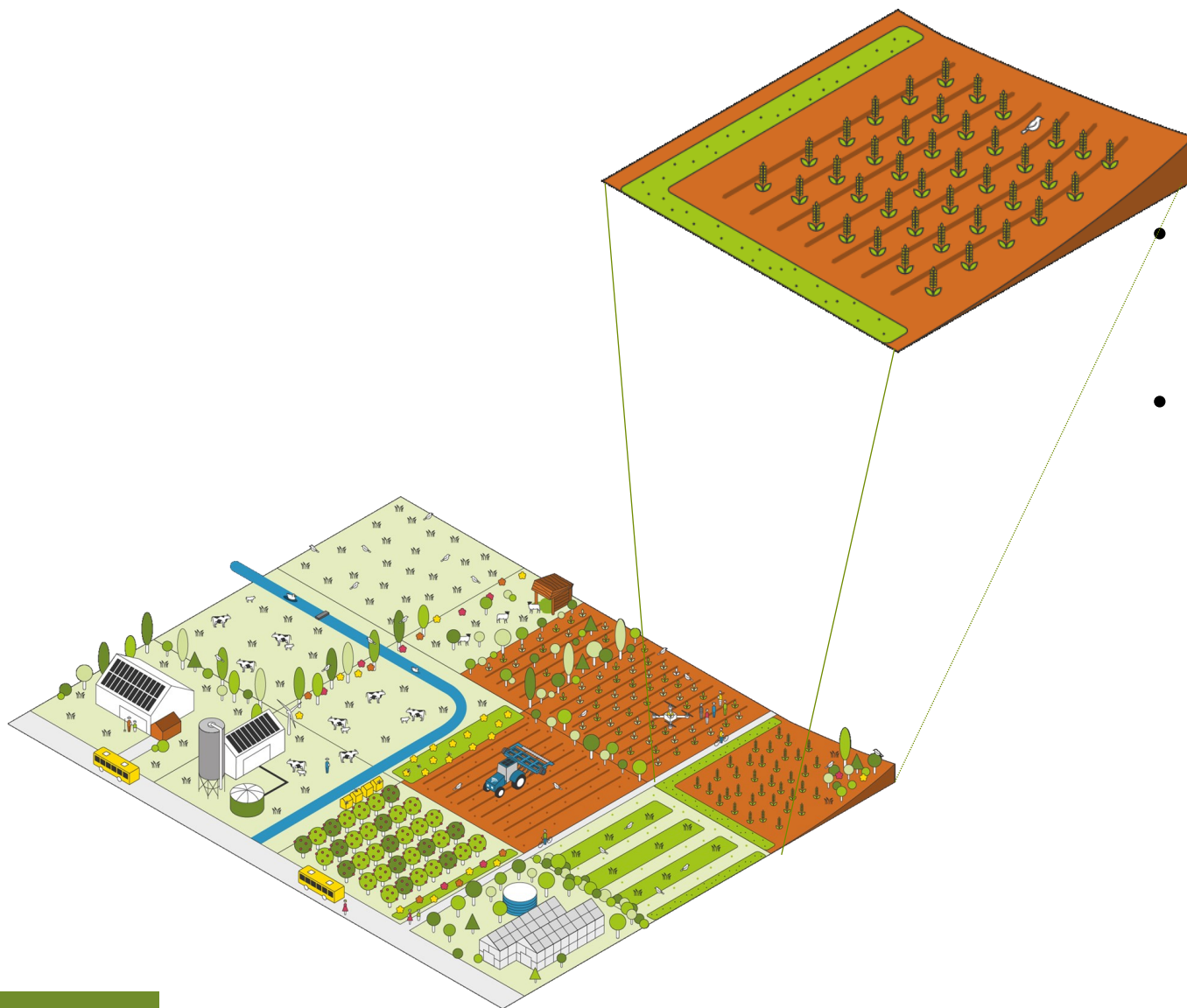
- Ecoteelten
- Vruchtafwisseling met vlinderbloemige
- Mechanische onkruidbestrijding
- Organische koolstof op bouwland
- Onderhoud boslandbouwsystemen

- Lokale veerassen
- Voedermanagement

- Teelttechnische erosiebestrijdende technieken
- Bufferstroken

- Meerjarige bloemenstrook in fruit

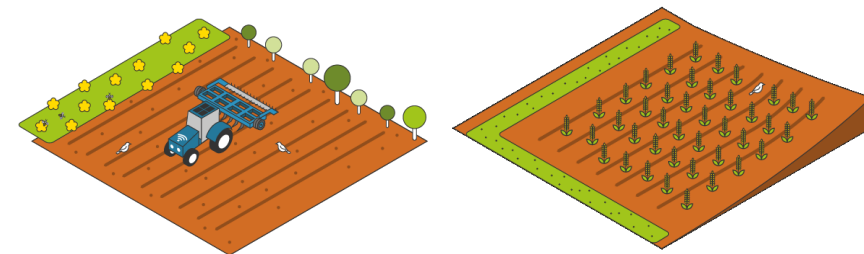
- Teelttechnische erosiebestrijdende technieken
- **Bufferstroken**

Vlaanderen
is landbouw & visserij

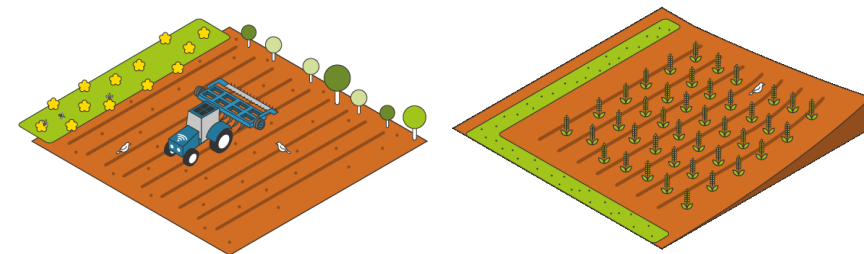
Onder
voorbehoud

Bufferstroken

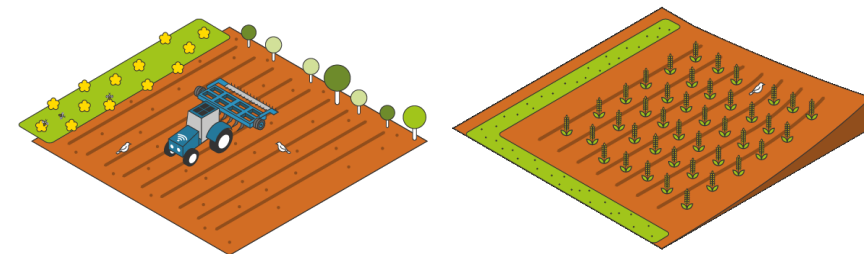
- ▶ Grasbufferstrook-erosie
- ▶ Grasbufferstrook langs kwetsbare landschapselementen
- ▶ Grasbufferstrook langs waterlopen
- ▶ Bufferstrook graskruidenmengsel
- ▶ Bufferstrook bloemenmengsel

Bufferstroken

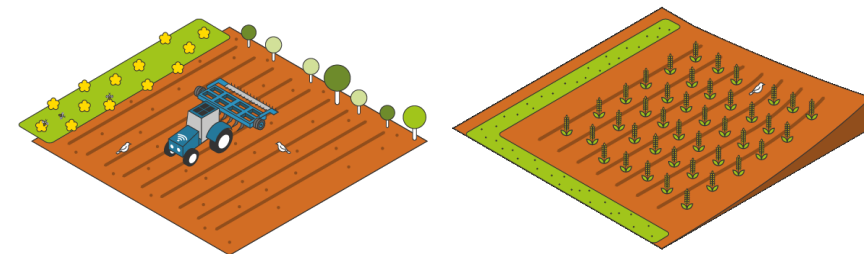
- ▶ Eénjarig (ER) – jaarlijks hernieuwbaar
- ▶ Enkel op bouwland waarvan hoofdteelt niet behoort tot gewasgroep ‘grassen’
 - Uitzondering voor bufferstroken met graskruidenmengsel en bloemenmengsel op voorwaarde dat de strook onderscheidbaar is van het aangrenzend bouwland
- ▶ Strook moet in het voorgaand najaar ingezaaid worden of al aanwezig zijn
 - Uitzondering voor bufferstrook met bloemenmengsel: uiterlijk ingezaaid op 1 mei van verbintenisjaar
- ▶ Eventuele ploegvoor of -wal tussen akker en grasstrook moet genivelleerd worden zodat afstromend water optimaal over grasstrook kan vloeien

Bufferstroken

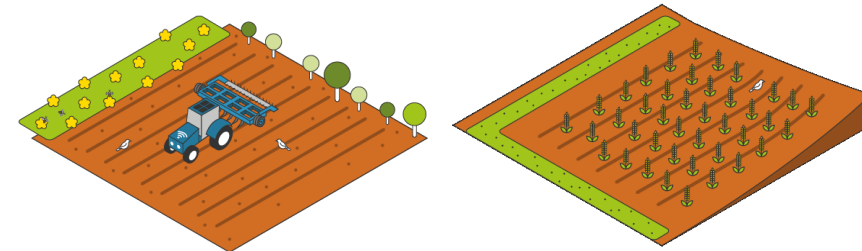
- ▶ Gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting niet toegestaan
- ▶ Grasbufferstroken
 - Minstens 1 keer per jaar maaien
- ▶ Bufferstrook graskruidenmengsel
 - mag gemaaid worden voor 15 juli van het verbintenisjaar zolang minstens een derde van de breedte van de strook niet wordt gemaaid.
- ▶ Bufferstrook bloemenmengsel
 - moet gemaaid worden tussen 15 september en 15 oktober van het verbintenisjaar

Bufferstroken

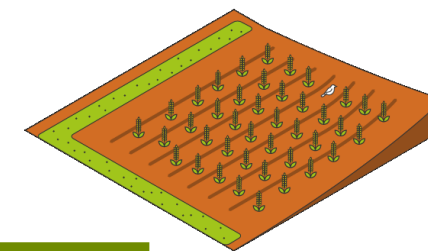
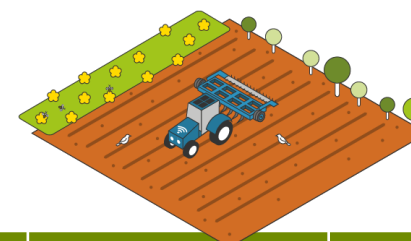
Wat?	Waar?	Breedte?	Fyto/bemesting mogelijk?	Bedrag (€/ha)?
Grasstrook erosie	Onderaan oranje, gele en lichtgroene percelen	Min 6 m Max 24 m	Neen	1 025
	Onderaan rode en paarse percelen	Min 9 m Max 30 m		
Langs kwetsbare landschapselementen	Langs waterloop, houtkant, holle wegen ...	Min 6 m Max 12 m	Neen	1 025
Langs waterlopen	Langs waterloop	Min 3 m Max 6 m	Neen	945

Bufferstroken

Wat?	Waar?	Breedte?	Fyto/bemes- ting mogelijk?	Bedrag (€/ha)?
Graskruidenmengsel	Niet erosiegevoelig	Min 6 m of min 0.3 ha Max 18 m	Neen	1 095
	Onderaan oranje, gele en lichtgroene percelen	Min 6 m Max 24 m		
	Onderaan rode en paarse percelen	Min 9 m Max 30 m		

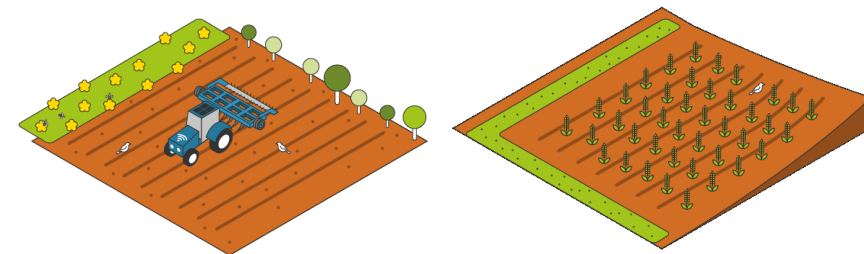
Bufferstroken

Wat?	Waar?	Breedte?	Fyto/bemes- ting mogelijk?	Bedrag (€/ha)?
Bloemenmengsel	Niet erosiegevoelig	Min 6 m of min 0.3 ha Max 18 m	Neen	1 745 (verplichte grasstrook van 6 m: 1 025)
	Onderaan lichtgroene percelen	Min 6 m		
	Onderaan oranje en gele percelen: + verplicht grasstrook van 6 m	Max 24 m		
	Onderaan rode en paarse percelen: + verplicht grasstrook van 6 m	Min 9 m Max 30 m		

Bufferstroken

► Grasbufferstrook langs waterlopen

- grenst aan een waterloop, die aangeduid is in de laag
× “Water – 3m fytovrij / 1m teelt- en 5 of 10m mestvrij 2023”
(donkerblauw)

Water – 3m fytovrij / 1m teelt- en 5 of 10m
mestvrij 2023

Water – 3m fytovrij / 1m teelt- en 5 of 10m mestvrij

Water – 3m fytovrij / 1m teelt- en 5 of 10m mestvrij

► Bufferstrook graskruidenmengsel

- Minstens twee soorten grassen;
- minstens vijf vlinderbloemigen en kruiden, waarvan minstens één vlinderbloemige en minstens twee kruiden. De vlinderbloemigen en kruiden vormen samen minstens 25% van het gewichtspercentage van het mengsel.

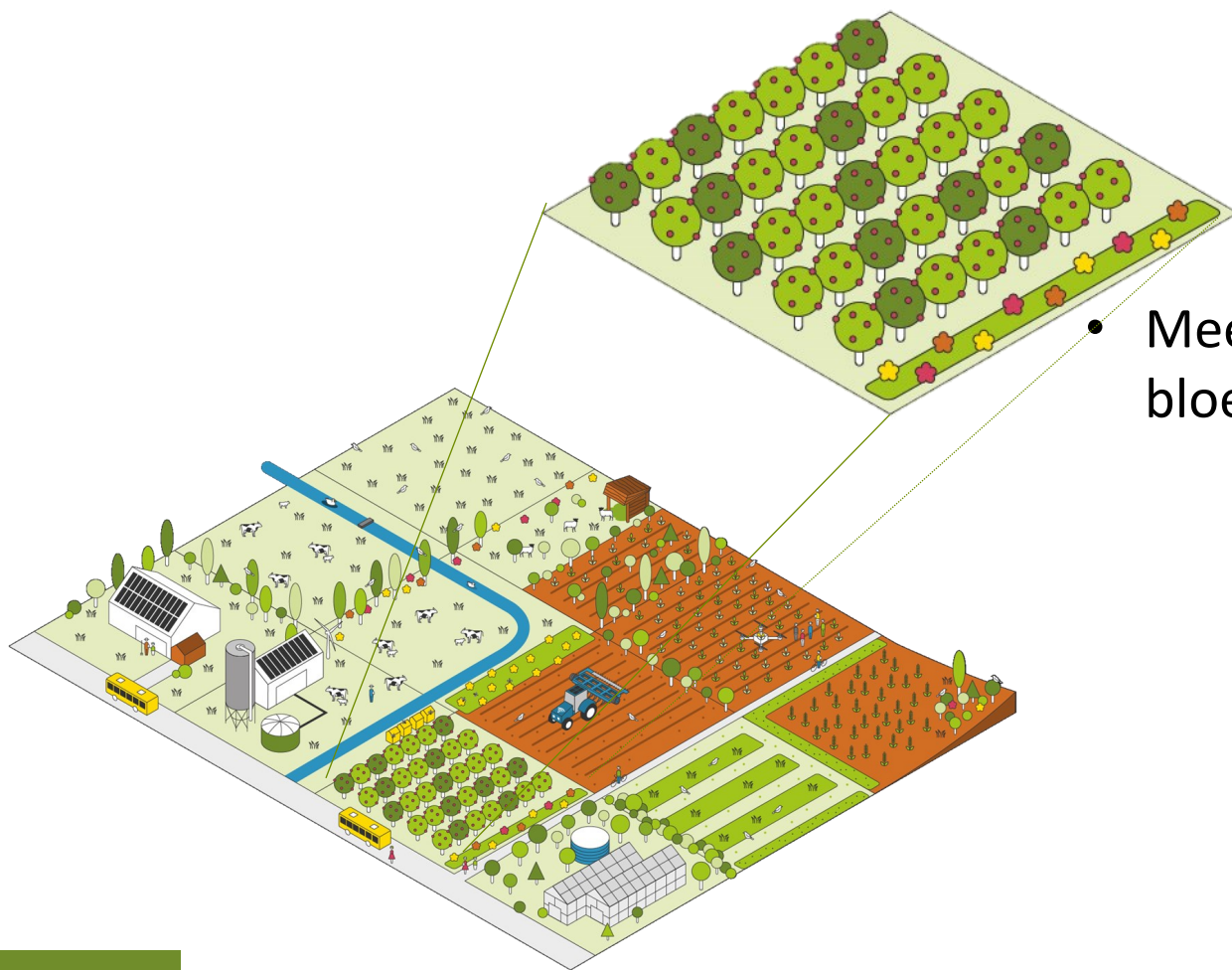
**Toegelaten soorten mengsel
– zie fiche op onze website**

► Bufferstrook bloemenmengsel

- minstens acht verschillende bloeiende kruiden

Verzamelaanvraag 2023

- ▶ Bijkomende bestemming op het perceel (bufferstrook)
 - BUG – Grasbufferstrook-erosie
 - BUE – Grasbufferstrook langs kwetsbaar landschapsElement
 - BUW – Grasbufferstrook langs Waterloop
 - BUK – Bufferstrook met grasKruidenmengsel
 - BUB – Bufferstrook met Bloemenmengsel
- ▶ Automatische opmerkingen voor o.a. ligging, erosiegevoeligheid, grootte, breedte, ...
- ▶ Bufferstrook op erosiegevoelige percelen
 - Verplicht aanduiden dat die wel of niet gebruikt wordt om te voldoen aan de conditionaliteit door GPM ECJ of ECN

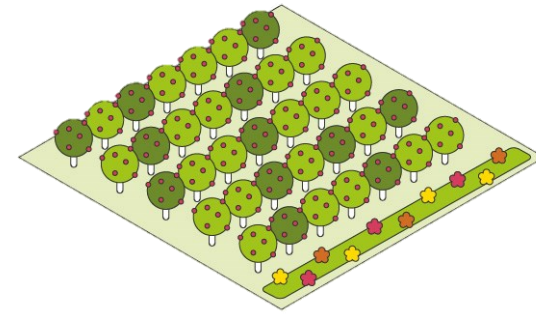
- Meerjarige bloemenstrook in fruit

Vlaanderen
is landbouw & visserij

Onder
voorbehoud

Meerjarige bloemenstrook in fruit

► Vijfjarig (AMKM)

- Bloemenmengsel: minstens 8 verschillende éénjarige, tweejarige en meerjarige bloeiende kruiden, waarvan minstens 4 meerjarige soorten. Geen grassen.
- Geen gewasbeschermingsmiddelen op strook
- Tussen de bomenrijen (82 euro/ha fruitboomgaard)
 - × Minstens om de 3 bomenrijen ingezaaid
 - × Gewasbeschermingsmiddelen op fruit onder voorwaarden
- Strook aan de rand (10.160 euro/ha bloemenstrook)
 - × Na rooien rij fruitbomen
 - × Breedte: min. 3 m – max. 6 m

**Toegelaten soorten mengsel
– zie fiche op onze website**

Verzamelaanvraag 2023

- ▶ Bijkomende bestemming op het perceel met de aangelegde bloemenstroken:
 - BFB op het fruitperceel met de bloemenstroken om de 3 bomenrijen
 - BFR enkel op de rand van het fruitperceel. De rand apart intekenen (min 3 m en max 6 m breed). Het aangrenzende fruitperceel (zonder BFR) moet ook in eigen gebruik zijn.
- Automatische opmerkingen voor o.a. ligging, grootte, breedte, ...

Meer info?

- ▶ Op website www.vlaanderen.be/landbouw/glb2023
 - Overzicht maatregelen, combinatietabellen,...
 - Voor elke maatregel: infofiche met voorwaarden
- ▶ GLB – Subsidiewijzer: <https://www.vlaamsruraalnetwerk.be/glb-subsidiewijzer>
- ▶ Thematische lunchwebinars vanaf januari: <https://lv.vlaanderen.be/agenda>
- ▶ Bij uw buitendienst

2 minuten pauze

Vlaanderen
is landbouw & visserij

Onder
voorbehoud